

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

|                     |                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича</b> |
| Освітня програма    | <b>24240 Географія</b>                                             |
| Рівень вищої освіти | <b>Магістр</b>                                                     |
| Спеціальність       | <b>106 Географія</b>                                               |

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

|                               |                                                             |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича |
| Назва ВСП ЗВО                 | не застосовується                                           |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | 24240                                                       |
| Назва ОП                      | Географія                                                   |
| Галузь знань                  | 10 Природничі науки                                         |
| Спеціальність                 | 106 Географія                                               |
| Спеціалізація (за наявності)  | відсутня                                                    |
| Рівень вищої освіти           | Магістр                                                     |
| Вид освітньої програми        | Освітньо-професійна                                         |

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

|                                    |                                                                                                 |
|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Склад експертної групи             | Ільїна Ольга Вікторівна, Решетняк В`ячеслав Володимирович, Шевчук Сергій Миколайович (керівник) |
| Залучений представник роботодавців | -                                                                                               |
| Дати візиту до ЗВО                 | 05.11.2024 р. – 07.11.2024 р.                                                                   |

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.chnu.edu.ua/media/xtapvetw/vso-24240-heohrafiia.pdf>  
Програма візиту експертної групи <https://www.chnu.edu.ua/media/eshnannn/pv-24240-heohrafiia.pdf>

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:**

Реалізація ОПП відбувається на вимогу суспільного запиту, національної та регіональної потреби у якісній підготовці фахівців із географії. ОПП належить до категорії іміджевих та перспективних для перспективного розвитку ЗВО. Цілі ОПП відповідають місії та стратегії ЧНУ імені Юрія Федьковича. Університет своєю освітньо-науковою діяльністю прагне до реалізації важливих суспільних запитів із якісної підготовки магістрів географії. Визначені Університетом особливості ОПП щодо підготовки магістрів зі спеціальності 106 Географія є зрозумілими та логічними з точки зору основних напрямків діяльності географічного факультету ЧНУ, а найголовніше з урахуванням регіональних особливостей підготовки здобувачів освіти, які добре представлені у нормативних і вибіркових ОК, тематиці кваліфікаційних робіт. Здобувачі ВО ознайомлені з можливістю впливати на формулювання цілей ОП та її РН, і зауважують, що до діалогу відкриті як гарант ОПП, так і завідувачі кафедр відповідальних за її реалізацію. Перелік РН сформовано із урахуванням Стандарту вищої освіти та специфіки, особливостей і сучасних тенденцій підготовки географів, що базується на компетентнісному підході. Переважна більшість РН є практико-орієнтованими. Структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО; набуття здобувачами ВО соціальних навичок. На ОПП створені належні можливості для навчання, викладання та наукових досліджень, застосовуються методи навчання, що відповідають особливостям ОПП. Більшість фахових нормативних і вибіркових освітніх компонентів є авторськими курсами та викладаються визнаними в Україні вченими, що очолюють відповідні наукові школи. На ОПП викладають відомі в Україні вчені, а відсоток докторів наук, які забезпечують програму, досить високий. В університеті сформована система рейтингування і заохочень НПП, підтримки ініціатив щодо грантової діяльності, участі у програмах академічної мобільності, підготовки дисертацій. Комфортне і студентоцентроване освітнє середовище, загалом простір університету і географічного факультету зокрема (лабораторії, комп'ютерні класи, бібліотека, студентський простір) є запорукою успішної реалізації ОПП. У ЗВО розроблено ефективну систему підтримки осіб з особливими потребами. Освітнє середовище відкрите та доступне до всієї необхідної інформації через веб-сайт, Е-системи Moodle. Всі процеси, що зорганізуються на рівні Університету відзначаються чіткістю, логічністю і є такими, що відповідають усім встановленим вимогам. Окремо варто наголосити на сформованій в університеті не тільки системі, а власне культурі якості. Позитивним досвідом є створення в ЗВО дієвої системи інформування та підтримки усіх учасників освітнього процесу. ЗВО досить швидко та якісно реагує на запити які надходять від здобувачів ВО, НПП, роботодавців. Офіційний веб-сайт ЗВО є доступним та простим в користуванні, що сприяє розповсюдженню важливої інформації серед усіх учасників освітнього процесу чи заінтересованих сторін.

## **Недоліки**

ОПП не оновлювалася у 2023 і 2024 рр. У профілі ОПП та відомостях самооцінювання допущено помилку в частині "Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу", відсутній перелік посад в частині "Придатність до працевлаштування" відсутня інформація про форму здобуття вищої освіти. Відсутність автоматизованої системи вибору здобувачами ВО освітніх компонентів. Відсутність практики визнання результатів навчання здобувачів ВО, отриманих у інших ЗВО під час академічної мобільності, а також неформальної освіти. Залучення здобувачів ВО до наукової роботи та заходів із інтернаціоналізації освітнього процесу є недостатнім. Виявлено недостатню публікаційну активність НПП за ОК "Педагогіка та психологія вищої школи". Залучення фахівців-практиків до аудиторних занять не є систематичним. На ОПП не застосовується автоматизована електронна система управління із відповідними модулями (розклад, журнал, оцінювання, тестування, опитування, атестації). У ЗВО наявна практика долучення до керівництва профспілковою організацією здобувачів освіти представника не із числа студентів. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти вчасно не виявила вказаних недоліків.

## **Рекомендації**

1. Запровадити практику щорічного перегляду ОПП з метою долучення здобувачів освіти до визначення її цілей та РН та своєчасного урахування побажань усіх учасників освітнього процесу. 2. Усунути технічні помилки в профілі освітньої програми, зокрема ті, що стосуються присвоєння кваліфікації та форми здобуття освіти; вказати перелік посад, які можуть обіймати випускники ОПП. 3. Навчальному відділу та деканату географічного факультету запровадити з наступного навчального року автоматизовану чи онлайн систему вибору ОК. 4. Робочій групі під час чергового перегляду / оновлення ОПП посилити формування РН 16. Дотримувати правил безпеки життєдіяльності, через нормативний ОК. 5. Розробити план дій щодо забезпечення участі здобувачів освіти у програмах академічної мобільності (міжнародної та (або) національної). 6. Розробити і реалізувати систему заходів із популяризації серед здобувачів освіти різних форм неформальної освіти. 7. Проводити активну роботу щодо залучення здобувачів до участі міжнародних програм, проєктів та участі у наукових дослідженнях. 8. НПП, який забезпечує ОК "Педагогіка та психологія вищої школи" необхідно посилити публікаційну активність та пройти підвищення кваліфікації (стажування) відповідно до змісту ОК і предметної області ОПП. 9. Адміністративному менеджменту ЗВО із 2025-2026 н.р. забезпечити на ОПП імплементацію існуючої в ЗВО автоматизованої електронної системи управління. 10. Забезпечити можливість обрання керівника студентської профспілки із середовища здобувачів вищої освіти.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

## **Критерій 1. Проектування освітньої програми:**

**1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

ОПП "Географія" ЧНУ імені Юрія Федьковича розроблена відповідно до Стандарту вищої зі спеціальності 106 Географія другого (магістерського) рівня. ОПП була вперше розроблена у 2018 р., а переглянута і оновлена у 2022 р. з метою приведення у відповідність до Стандарту вищої освіти, який було затверджено наказом МОН України у 2021 р. Зміст ОПП цілком дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти. Оволодіння змістом ОПП забезпечує формування 6 загальних компетентностей і 9 спеціальних (фахових) компетентностей, досягнення 13 РН, визначених Стандартом. Окрім компетентностей і РН, які наводяться у Стандарті і у сукупності формують фахівця, здатного розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог, до ОП включено 3 спеціальні (фахові) компетентності, спрямовані на формування здатності визначати застосування та роль географічної науки для суспільства та у господарській діяльності; вміння оперувати понятійно-категоріальним апаратом інтегрованих навчальних дисциплін; здатності дотримання морально-етичних аспектів досліджень, інтелектуальної доброчесності, професійного кодексу поведінки. Відповідно в ОП додано 3 РН, які відсутні у Стандарті – ПР 14 Формулювати та вдосконалювати важливу дослідницьку задачу, для її вирішення збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в науковому контексті. ПР 15 Обирати спеціалізацію, планувати та завершувати магістерську роботу, та використовувати результуючі компетентності для підготовки та виконання плану дослідження згідно визначених часових рамок. ПР 16 Дотримувати правил безпеки життєдіяльності. РН, що встановлені Стандартом та РН визначені університетом, разом із загальними і фаховими компетентностями забезпечують підготовку висококваліфікованих фахівців із географії з сучасним світоглядом і мисленням, здатних вирішувати складні задачі і проблеми дослідницького та / або інноваційного характеру.

**2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів**

Професійний стандарт фахівця за спеціальністю 106 Географія на момент акредитаційної експертизи відсутній. У відомостях самооцінювання та профілі ОПП (<https://geo.chnu.edu.ua/media/znsidvwu/opp-heohrafiia-mah-2022.pdf>) ЗВО вказав, що здобувачам освіти присвоюється професійна кваліфікація "2442 Географ. 2310 Викладач університету та вищого навчального закладу". На запит експертної групи щодо надання нормативно-правового документу ЗВО, яким регулюється порядок присвоєння професійної кваліфікації здобувачам освіти, що навчаються на ОПП була надана відповідь, що такий документ відсутній. Проте, ЗВО надав роз'яснення, що при розробці ОПП, члени робочої групи проаналізували освітньо-професійні програми ЗВО України та зарубіжжя, врахували описи та рекомендації Міжнародної стандартної класифікації професій ISCO (International Standart Classification of Ossupation), що розроблена і затверджена Міжнародною організацією праці, щодо компетентностей та професійної кваліфікації такої професії, як «географ» (geographer) (<http://surl.li/pfyag>). Також було враховано перелік професій національного класифікатора України «Класифікатор професій», а саме для професій: «географ», а також «асистент фахівця з міського та районного планування» (<http://surl.li/ffdte>). Разом з тим, в ході проведення акредитаційної експертизи, зокрема зустрічі із адміністративним персоналом, начальник навчального відділу Я. Гарабазів вказав на те, що професійна кваліфікація випускникам ОПП не присвоюється, а інформація вказана у профілі ОПП та у відомостях самооцінювання є технічною помилкою та надав пояснення, що у разі присвоєння професійної кваліфікації, порядок її присвоєння був би визначений у відповідному розділі ОПП "Форма атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою". Таким чином, проаналізувавши інформацію отриману в ході акредитаційної експертизи (відсутність локального нормативно-правового документу ЗВО, відсутність інформації про порядок присвоєння професійної кваліфікації у відповідному розділі ОПП, інформація надана начальником навчального відділу) ЕГ прийшла до висновку, що професійна кваліфікація здобувачам освіти, що навчаються на ОПП не присвоюється, а вказана у профілі ОПП та відомостях самооцінювання інформація є технічною помилкою, яку допустив ЗВО.

### **3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти**

На географічному факультеті ЧНУ імені Юрія Федьковича підготовка магістрів географії є традиційною та здійснюється упродовж тривалого часу. ОПП «Географія» зі спеціальності 106 Географія розроблена і реалізується відповідно до Стратегічного плану розвитку (<http://surl.li/txpkv>), Статуту ЧНУ ім. Ю.Федьковича (<http://surl.li/txpkq>), Концепції розвитку на 2023-2026 рр. (<http://surl.li/txpky>). Виходячи із того, що «Стратегічний план розвитку» позиціонує Університет як багатогалузевий класичний заклад вищої освіти, провідний освітній, науковий та експертний центр України, досить обґрунтовано виглядає вибір щодо розробки і реалізації освітньої програми із підготовки магістрів географії, що цілком дозволяє забезпечити якісну реалізацію як освітньої так і наукової складової у підготовці кадрів у галузі географії. ОПП має на меті забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців-географів із вмінням викладацької роботи, які володіють фундаментальними знаннями та практичними навичками з географії, здатних здійснювати дослідження природно- і суспільно-територіальних складових ландшафтної оболонки Землі, вирішувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проєктну, виробничо-технологічну діяльність у сфері природокористування, міського і регіонального розвитку та планування території (<https://geo.chnu.edu.ua/media/znsidvwu/opp-heohrafiia-mah-2022.pdf>). На думку ЕГ таке формулювання мети ОПП цілком відповідає спеціальності 106 Географія та специфіці освітньої програми як освітньо-професійної. Під час зустрічі із керівництвом і менеджментом ЧНУ імені Юрія Федьковича встановлено, що дану ОПП відносять до категорії іміджевих та перспективних для майбутнього розвитку ЗВО. З цією метою керівництвом Університету здійснюється уся необхідна підтримка щодо створення належних умов для її успішної реалізації. Зазначені деканом географічного факультету ЧНУ М. Заячуком сильні сторони ОПП, а також ризики її подальшої реалізації свідчать про фахове розуміння перспектив розвитку цієї ОПП.

### **4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін**

ЕГ встановлено, що усі учасники освітнього процесу (здобувачі ВО, роботодавці, НПП та академічна спільнота) були залучені до розробки у 2018 р. , перегляду та оновлення ОПП у 2022 р. Перегляд та оновлення ОПП відбувалися шляхом її моніторингу, опитування усіх учасників освітнього процесу, випускників та роботодавців, проведенні активностей із здобувачами ВО, роботодавцями. ЗВО здійснює постійний моніторинг щодо забезпечення потреб регіонального ринку праці Чернівецької області у фахівцях зі спеціальності 106 Географія. Запрошені на зустріч роботодавці (П. Брижак, М. Білоконь, В. Стратій, Р. Єрема) наголошували на постійній потребі установ та організацій Чернівецької області, зокрема закладів ПЗФ, у таких фахівцях. Здобувачі ВО підтвердили, що на ОПП на системній основі здійснюються опитування з метою виявлення їх пропозицій щодо змісту, цілей і ПРН програми, які надавалися в усній формі, а також під час опитувань, через участь в ОСС тощо. У ході акредитаційної експертизи під час зустрічі із здобувачами ВО було з'ясовано, що вони долучалися до моніторингу ОПП у формі опитувань, але пропозицій щодо удосконалення програми не надавали. Зовнішні стейкхолдери під час зустрічі, відзначили своє залучення до проєктування та перегляду ОПП. Зокрема, голова ради стейкхолдерів географічного факультету, начальник відділу супроводу реформ та аудиту місцевих програм Чернівецької обласної ради П. Брижак звернув увагу на посилення формування здатності випускників ОПП до розробки програм регіонального розвитку. В.о. директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області Н. Куриш у ході зустрічі підтвердила співпрацю із робочою групою щодо проєктування змісту ОПП, зокрема в частині її психолого-педагогічної складової. Начальник відділу водних відносин, басейнової взаємодії та міжнародного співробітництва Басейнового управління водних ресурсів річок Прут і Сірет М. Геніч підтвердила урахування пропозицій щодо реалізації науково-дослідної складової ОПП. Академічна спільнота кафедр географічного факультету ЧНУ імені Юрія Федьковича на етапі обговорення та затвердження ОПП була безпосередньо долучена до формування її цілей, ПРН, переліку ОК. Так, згідно наданих за запитом ЕГ протоколів засідання кафедри географії України та регіоналістики до аналізу змісту ОПП долучалися В. Джаман та І. Косташук, які надали рекомендації щодо оновлення змісту нормативних ОК відповідно до актуальних вимог сьогодення. Також у 2024 р. до переліку вибіркових дисциплін було уведено додаткові ОК. Всі ці пропозиції були підтверджені у ході зустрічі із НПП. На проєкт ОПП було надано позитивні рецензії без зауважень від зовнішніх рецензентів: д.геогр.н., проф. С. Запотоцького (КНУ імені Тараса Шевченка), д.геогр.н., проф. І. Пилипенка (ХДУ).

### **5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

Цілі ОПП та РН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, зокрема тих, що базуються на засадах комплексної практикоорієнтованої підготовки магістра географії. Фокусом ОПП є те, що вона дозволяє формувати здатність до самостійної, ініціативної діяльності у пізнанні закономірностей взаємодії людини і природи, галузевої та територіальної організації природокористування і суспільства та управління процесами їх раціоналізації. Програма спрямована на узагальнений об'єкт діяльності, пов'язаний із процесами і явищами в географічній оболонці, територіальною взаємодією природи і суспільства, раціональним природокористуванням та охороною навколишнього природного середовища. Основний фокус навчальних дисциплін та практик, включених у програму, на формування основних компетентностей необхідних для роботи у галузях господарства, пов'язаних з природокористуванням і моніторингом ландшафтної оболонки; дослідницьку, що орієнтована на здобуття теоретичних та практичних знань і умінь для дослідження соціо-природних систем; прикладну складову, що формує

розуміння ролі географічних знань у вирішенні комплексних проблем. Тенденції розвитку спеціальності відбиває перелік визначених у ОПП РН, які в сукупності дозволяють забезпечити якісну підготовку магістра географії. При розробці ОПП було враховано зміст освітньо-професійних програм, реалізація яких відбувається у КНУ імені Т. Шевченка, ЛНУ імені І. Франка, ОНУ ім. І. І. Мечникова та ХДУ (це дало змогу врахувати досвід вказаних закладів у частині формулювання інтегральної компетентності, формування переліку додаткових РН). Щодо досвіду аналогічних іноземних ОП, то вивчалася модель підготовки фахівців в університетах Європи, зокрема Вроцлавському університеті, Польща (програма з географії), Університеті Бабеш-Боляй, м. Клуж-Напока, Румунія (програми з туризму, регіонального розвитку, природних небезпек та оцінки ризиків). З урахуванням досвіду іноземних програм, в ОПП було враховані змістовні тенденції підготовки фахівця-географа з фокусом на регіональних об'єктах діяльності, оцінки та планування ризиків у природних та суспільно-територіальних комплексах, що сформульовано у РН 6, 8-11. Унікальність даної ОПП визначається у відповідності до запитів національного та регіонального ринку праці, що потребує фахівців-географів здатних на високому рівні здійснювати професійну діяльність у сфері оптимізації природокористування, геоурбаністики та регіональної економіки. Освітня програма «Географія» ЧНУ імені Юрія Федьковича має чітко визначену регіональну потребу, що визначається високим рівнем природного різноманіття та природозаповідання, зважаючи на поєднання гірських і рівнинних природних комплексів, різноманіття суспільно-географічних процесів у прикордонній частині України. Саме на цій особливості наголошували учасники більшості зустрічей, що відбулися у ході акредитаційної експертизи (гарант, керівництво ЗВО, НПП, здобувачі освіти, випускники та роботодавці).

## **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Реалізація ОПП відбувається на вимогу суспільного запиту, національної та регіональної потреби у якісній підготовці фахівців із географії. ОПП належить до категорії іміджевих та перспективних для перспективного розвитку ЗВО. Цілі ОПП відповідають місії та стратегії ЧНУ імені Юрія Федьковича. Університет своєю освітньо-науковою діяльністю прагне до реалізації важливих суспільних запитів із якісної підготовки магістрів географії, здатних до самостійної, ініціативної діяльності у пізнанні закономірностей взаємодії людини і природи, галузевої та територіальної організації природокористування і суспільства та управління процесами їх раціоналізації. ОПП має академічну та прикладну орієнтацію. РН за ОПП, відзначаються особливим акцентом на формування комплексних знань, умінь і навичок фахівців-географів із вмінням викладацької роботи. Здобувачі ВО ознайомлені з можливістю впливати на формулювання цілей ОП та її РН, і зауважують, що до діалогу відкриті як гарант ОПП, так і завідувачі кафедр відповідальних за її реалізацію. Перелік РН сформовано із урахуванням Стандарту вищої освіти та специфіки, особливостей і сучасних тенденцій підготовки географів, що базується на компетентнісному підході. Переважна більшість РН є практико-орієнтованими. Акредитаційна експертиза ОПП показала її відповідність чинним вимогам до провадження освітньої діяльності за критерієм «Проектування та цілі освітньої програми». Цілі ОПП цілком відповідають місії та стратегії ЧНУ, її ПРН визначаються відповідно до Стандарту вищої освіти та з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Додатково уведено програмні результати навчання відповідають вимогам НРК. Освітня діяльність за цим критерієм відбувається із дотриманням вимог підкритеріїв 1,2,3,4. Водночас відсутність позитивних (зразкових) практик на ОПП за цим критерієм та наявність недоліків, які можуть бути усунені при черговому її перегляді, дає підстави оцінити ОПП та освітню діяльність за цим критерієм на рівні «В».

### **Недоліки**

ОПП не переглядалася і не оновлювалася у 2023 і 2024 рр. У профілі ОПП та відомостях самооцінювання допущено помилку в частині "Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу", відсутній перелік посад в частині "Придатність до працевлаштування".

### **Рекомендації**

1. З метою подальшого розвитку ОПП експертна група рекомендує щорічно її переглядати з метою своєчасного оновлення відповідно до потреб і запитів усіх зацікавлених сторін; надалі розвивати і удосконалювати форми і способи долучення здобувачів освіти до визначення її цілей та РН. 2. При перегляді ОПП у 2025 р. у профілі в частині "Придатність до працевлаштування" вказати перелік посад, які може обіймати випускник ОПП відповідно до Класифікатора професій ДК 003:2010. 3. При перегляді ОПП у 2025 р. усунути технічні помилки у її профілі в частині "Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу".

## **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень В

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

### **1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Обсяг освітньої програми та окремих ОК відповідає вимогам Стандарту освіти із спеціальності 106 Географія. Основні процеси освітньої діяльності в ЗВО визначаються у локальному нормативному документі «Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/mp1hio45/polozhennia-pro-osvitnii-protses.pdf>), редакція 2024 р. Обсяг ОПП для здобувачів ВО денної форми навчання складає 90 кредитів, термін навчання 1,5 академічні роки. Навчальний план відповідає усім вимогам законодавства щодо навчального навантаження для підготовки магістра. Розподіл кредитів (годин) між окремими ОК також є збалансованим. Обсяг ОК, спрямованих на формування визначених ОПП компетентностей та РН становить 60 кредитів, а вибірових ОК відповідно – 30 кредити. На практичну підготовку здобувачів ВО відведено 18 кредитів, що становить 20 % від загального обсягу підготовки. Підсумкова атестація здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи із географії. Експертна група окремо звертає увагу на раціональному та справедливому розподілі обсягу ОК (кредитів, годин) між складовими загальної та фахової і природничої та суспільно-географічної підготовки здобувачів ВО.

### **2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів**

Зміст ОПП має чітку структуру, її розробникам вдалося віднайти оптимальне поєднання фахової і предметної підготовки, а також наповнити відповідними ОК ці частини програми. Досить інноваційно переконливо і логічно виглядає перелік ОК предметної (географічної) підготовки (ОК 4. Розвиток ГО у четвертинному періоді, ОК 5. Геоєкологія урбанізованих територій України та раціональне природокористування, ОК 6 Проблеми регіональної економіки, який може стати орієнтиром для інших ЗВО, що здійснюють підготовку магістрів географії за освітньо-професійними програмами. Вказані ОК визначають наукову та регіональну складову змісту ОПП, а найголовніше - визначають її унікальність, оскільки є авторськими курсами. Аналіз змісту ОПП показав, що ПРН у повному обсязі дозволяють досягти заявлених цілей навчання із якісної підготовки магістра географії. Окремо варто звернути увагу на психолого-педагогічній складовій змісту ОПП, яка забезпечує підготовку здобувачів освіти до роботи на науково-педагогічних посадах у ЗВО. Освітні компоненти ОПП дозволяють здобувачам освіти досягти передбачених РН та отримати освітню кваліфікацію «Магістр географії». З-поміж ключових ОК щодо формування РН експертна група відзначає ОК 4,5,6 теоретичної підготовки та ОК 7,8 практичної підготовки. Навчальні плани за ОПП для денної форми навчання, затверджені в установленому порядку, містять навчальні дисципліни нормативної та вибіркової частин, що підтверджує наявність логічної взаємопов'язаної системи ОК. ЕГ встановлено, що досягнення введеного ЗВО РН 16 Дотримувати правил безпеки життєдіяльності досягається під час практичної підготовки (ОК 7 Асистентська практика, ОК 8 Виробнича практика) та ОК 9 Кваліфікаційна робота. Аналіз робочих програм практик засвідчив можливість формування цього РН під час практичної підготовки, оскільки результат навчання сформульовано як особистісно-зорієнтований, тобто з акцентом на "особисте дотримання", а не "забезпечення" безпеки життєдіяльності.

### **3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

Зміст ОПП повністю відповідає предметній області галузі знань 10 Природничі науки та спеціальності 106 Географія. У змісті ОПП приділено рівнозначної уваги як теоретичній так і практичній підготовці магістра географії. ОПП передбачає опанування загальних та фахових компетентностей, необхідних для професійної діяльності на посадах, що можуть обіймати випускники ОПП. У практику реалізації ОПП введено модель інтеграції теоретичної фахової підготовки в галузі природничої та суспільної географії, з практичною діяльністю (асистентська та виробнича практики) та науково-дослідною діяльністю (підготовка та захист кваліфікаційної роботи). Зміст ОПП забезпечує оволодіння комплексом загальних та спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім фахівцям для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру, розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог. ЕГ, проаналізувавши зміст ОПП та змістове наповнення її ОК, вважає, що у змісті ОПП також забезпечується належна підготовка здобувачів ВО до професійної діяльності у якості викладача ЗВО.

#### **4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО регламентується локальними документами ЗВО «Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ імені Юрія Федьковича» (<https://is.gd/hPip8P>); "Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вільний вибір навчальних дисциплін" (<https://is.gd/sT4ABA>). Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів ВО реалізується шляхом вільного вибору дисциплін, що відображається у індивідуальних навчальних планах здобувачів ВО, вибору тематики кваліфікаційної роботи, можливостей займатися науковою роботою, вибору місця проходження практик тощо. Встановлено, що на вивчення вибіркових ОК відведено 30 кредитів ЕКТС, що складає 33,3 % від їх загальної кількості. На ОПП поширена змішана форма вибору ОК. Так здобувачі освіти обирають ОК із факультетського каталогу та ОК з актуальних напрямів за професійним спрямуванням, у рамках яких можлива подальша професійна та/або наукова кар'єра, що додатково сприяють формуванню їх загальних, фахових компетентностей та РН. Вибіркові ОК обираються здобувачами у такій послідовності: ознайомлення із порядком, термінами і особливостями запису для вивчення вибіркових дисциплін; власне вибір шляхом подачі особистої заяви до деканату географічного факультету; опрацювання заяв здобувачів; формування груп та потоків. Перелік дисциплін вільного вибору з їх описами розміщено на сайті географічного факультету (<https://is.gd/wkWo67>), де здобувачі ВО можуть ознайомитися із переліком вибіркових ОК та їх змістом (робочі програми, силабуси). В ході акредитаційної експертизи, було встановлено, що здобувачі ВО мали реальну можливість обирати будь-які ОК із запропонованих переліків. Інформування здобувачів освіти про порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється гарантом ОПП, кураторами академічних груп, завідувачами кафедр. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО підтверджується також відповідями НПП та працівників деканату географічного факультету під час зустрічей із експертною групою. Таким чином, у здобувачів ВО даної ОПП є реальна можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

#### **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.**

Організація практичної підготовки на ОПП визначається локальними документами "Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ імені Юрія Федьковича" (<https://is.gd/hPip8P>); "Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича" (<https://is.gd/5n39Ge>). ОПП та навчальні плани передбачають 18 кредитів практик: ОК 7 Асистентська практика (10 кредитів), ОК 8 Виробнича практика (8 кредитів). Практична підготовка відбувається на базі підприємств, установ та організацій закладів освіти, з якими ЧНУ має укладені договори (наприклад Національний природний парк "Вижницький", Національний природний парк "Черемошський"). Асистентська практика проходить на базі географічного факультету ЧНУ і має на меті формування навичок викладання географічних дисциплін, розробки методичних матеріалів, планування навчання освітніх компонентів з географії у закладах вищої освіти. Інформація надана у відомостях самооцінювання ОПП та отримана у ході акредитаційної експертизи підтверджена за запитом ЕГ – <https://office.naqa.gov.ua/v2/accreditation-folder/12215>. Більшість запрошених на зустріч роботодавців підтвердили факт проходження здобувачами ВО виробничої практики на їх базі. Нарікань з боку баз проходження практик, щодо якості підготовки здобувачів ВО, до ЗВО не надходило. На запит ЕГ надано щоденники проходження практики здобувачів ВО – <https://office.naqa.gov.ua/v2/accreditation-folder/12215>. Аналіз цих звітів показує, що практична підготовка здобувачів ВО, дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Спількування зі здобувачами також засвідчило їхню задоволеність практичною підготовкою. На думку ЕГ, практична підготовка в межах ОПП цілком дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності магістра географії. ЕГ відзначає досить вдале поєднання переліку та обсягу практик щодо формування фахових компетентностей та РН.

#### **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок**

Загальні компетентності, що формуються у здобувачів ВО, з поміж іншого націлені і на формування соціальних навичок. Аналіз змісту ОПП показав, що нормативні ОК, включені до її змісту передбачають набуття здобувачами ВО соціальних навичок. До таких ОК належать ОК 1 Педагогіка і психологія вищої школи, ОК 2 Методика викладання географії у вищій школі. Здобувачі ВО засвідчили, що набуття ними соціальних навичок відбувалося також у межах ОК 3 Іноземна мова за фахом, ОК 5 Геоєкологія урбанізованих територій України та раціональне природокористування, ОК 6 Проблеми регіональної економіки і обох практик. У ході акредитаційної експертизи встановлено, що під час заходів, що ініціюються і реалізуються органами студентського самоврядування також відбувається формування соціальних навичок у здобувачів ВО, які до них долучаються. В процесі спілкування із органом студентського самоврядування ЕГ підтвердила факти систематичного проведення на географічному факультеті заходів, зокрема національно-патріотичного, екологічного, туристичного спрямування, під час яких також формуються soft skills.



**7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання**

Співвідношення фактичного навантаження здобувачів ВО та обсягом самостійної роботи регулюється "Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ імені Юрія Федьковича» (<https://is.gd/hPip8P>). Кількість контактних годин становить від 7 до 12 годин в одному кредиті ЄКТС, решта часу відводиться на самостійну роботу. Тижневе аудиторне навантаження для здобувачів освіти складає до 18 годин, що дозволяє їм ефективно поєднувати аудиторну і самостійну роботу. Здобувачі ВО, під час зустрічі із ЕГ, наголошували на тому, що обсяг самостійної роботи їх не переобтяжує. За інформацією керівника навчального відділу Я. Гарабазіва та керівника Центру забезпечення якості освіти М. Іванчук на ОПП здійснюється опитування здобувачів щодо їх фактичного навантаження, а нарікань з боку здобувачів, щодо їх фактичного навантаження упродовж 2023–2024 рр. не було виявлено. Зустріч ЕГ із здобувачами ВО також підтвердила, що їх фактичне навантаження є відповідним для досягнення цілей та РН. Окремо ЕГ звернула увагу на фактичне навантаження здобувачів ВО (у співвідношенні до кількості кредитів) і виявила, що освітні послуги надаються якісно, у обсягах, що сприяють ефективному формуванню заявлених у ОПП РН. За потреби освітній процес на ОПП може реалізовуватися із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Форми підсумкового контролю: 6 – перший семестр, 6 – другий семестр, з них 5 іспитів у першому семестрі, 4 іспити – у другому. На ОПП, використовують такі види аудиторних занять – лекції (345 год), практичні заняття (165 год), семінарські заняття (30 год). Здобувачі освіти мають вільний доступ до робочих програм навчальних дисциплін, опублікованих на сайті географічного факультету (<https://is.gd/wkWo67>), та до електронних версій навчальних і навчально-методичних посібників.

**8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)**

Структура ОПП передбачає оволодіння знаннями щодо формування основних компетентностей необхідних для роботи у галузях господарства, пов'язаних з природокористуванням і моніторингом ландшафтною оболонки; дослідницьку, що орієнтована на здобуття теоретичних та практичних знань і умінь для дослідження соціо-природних систем; прикладну складову, що формує розуміння ролі географічних знань у вирішенні комплексних проблем. Тому практикоорієнтованість ОПП забезпечують усі освітні компоненти, які оновлюються відповідно до вимог часу. Окрім того, вони підкріплюються виробничою практикою, що дає змогу познайомитись з роботою профільних установ – баз практик і освоїти практичні аспекти розв'язання комплексних проблем. Здобуті практичні навички реалізуються у кваліфікаційній роботі, яка містить виробничу спрямованість і передбачає вирішення конкретних практичних завдань. Підготовка здобувачів ВО за дуальною формою освіти на ОПП не здійснюється.

**9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722**

У змісті ОПП передбачені обов'язкові ОК, які забезпечують набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року. Завдяки ОК 4 «Розвиток географічного середовища у четвертинному періоді» студенти розуміють еволюцію та динаміку екосистем, що допомагає формувати стійке ставлення до довкілля, актуалізуючи цілі, пов'язані з захистом екосистем і біорізноманіття. ОК 5 «Геоєкологія урбанізованих територій України та раціональне природокористування» дає знання та практичні навички щодо збереження екологічного балансу в міських зонах і раціонального використання ресурсів, що безпосередньо відповідає цілям сталого розвитку, зокрема Цілі 11 «Сталий розвиток міст і громад» та Цілі 12 «Відповідальне споживання і виробництво». ОК 6 «Проблеми регіональної економіки» охоплює питання нерівномірного розвитку регіонів, економічних диспропорцій та шляхи їхнього вирішення, що сприяє досягненню Цілі 8 «Гідна праця та економічне зростання» і Цілі 10 «Зменшення нерівності». Таким чином, освітня програма комплексно підходить до підготовки здобувачів, розвиваючи в них навички та знання, необхідні для вирішення глобальних екологічних, економічних та соціальних проблем.

**Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

**Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

В ході акредитаційної експертизи було встановлено повну відповідність нормативним вимогам щодо визначення структури та змісту ОПП в частині її обсягу; ОК, включені до ОПП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності цілком дозволяють досягти заявлених цілей та РН; зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 106 Географія; структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО; набуття здобувачами ВО соціальних навичок; відповідність обсягу ОК реальному навантаженню здобувачів ВО. У межах критерію не виявлено недоліків. Загалом, аналіз Відомостей самооцінювання

ОПП й інформація отримана в ході акредитаційної експертизи свідчать, що структура та зміст ОПП відповідають визначеному критерію. На ОПП застосовано раціональний та справедливий розподіл обсягу ОК (кредитів, годин) підготовки здобувачів ВО відповідно до вимог Стандарту вищої освіти зі спеціальності 106 Географія. Оптимальним є змістове наповнення підготовки здобувачів ВО, зокрема логічний та інноваційний перелік ОК, який може стати орієнтиром для інших ЗВО, що здійснюють підготовку здобувачів освіти зі спеціальності 106 Географія. Вдале поєднання переліку та обсягу практик щодо формування фахових компетентностей та РН. У практику реалізації ОПП уведено авторські навчальні дисципліни визнаних в Україні вчених - керівників наукових шкіл, що у поєднанні із практичною підготовкою (виробнича і асистентська практики) та науково-пошуковою діяльністю (підготовка та захист кваліфікаційної роботи) цілком дозволяють забезпечити виконання усіх вимог Стандарту вищої освіти зі спеціальності 106 Географія. Здобувачі ВО, формуючи свою індивідуальну освітню траєкторію, мають можливість обирати ОК із факультетського каталогу та професійно-зорієнтованих дисциплін із каталогів кафедр, у рамках яких можлива подальша професійна чи наукова спеціалізація, що додатково сприяють формуванню їх загальних, фахових компетентностей та РН.

## Недоліки

Недоліків за критерієм не виявлено. Слабкими сторонами є відсутність автоматизованої системи вибору здобувачами ВО освітніх компонентів і відсутність нормативного ОК (у вигляді навчальної дисципліни) щодо забезпечення додатково уведеного ЗВО РН 16. Дотримувати правил безпеки життєдіяльності. В профілі ОПП відсутня інформація про форму здобуття вищої освіти на ОПП.

## Рекомендації

1. Навчальному відділу та деканату географічного факультету запровадити з наступного навчального року автоматизовану чи онлайн систему вибору ОК. 2. Робочій групі під час чергового перегляду / оновлення ОПП посилити формування РН 16, через окрему навчальну дисципліну, або шляхом змістового оновлення вже існуючих ОК. 3. Робочій групі під час чергового перегляду / оновлення ОПП у профілі вказати інформацію про форму здобуття вищої освіти.

## Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

## Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

**1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

Зарахування на ОПП відбувається згідно Правил прийому до ЧНУ імені Юрія Федьковича, що затверджені в установленому порядку. Приймальна комісія має окрему вкладку "Абітурієнту" на офіційному сайті – <https://www.chnu.edu.ua>, де міститься актуальна інформація для вступників, які бажають навчатися на ОПП. Інформація, що розміщена у розділі "Вступ до магістратури" містить усю необхідну для вступників інформацію, зокрема щодо підготовки до вступу, процедури подання заяви, рейтингові списки, терміни вступної кампанії, вартість навчання, тощо. Окремо слід наголосити на інформації щодо реєстрації та проходження ЄВІ, розміщених зразках мотиваційних листів, інформації для пільгових категорій та інформації для військовозобов'язаних вступників. Аналіз Правил прийому 2024 р. на навчання за ОПП показав, що вони є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень й оприлюднені на офіційному сайті ЗВО.

## **2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості**

Правила прийому на навчання за ОПП цілком ураховують особливості підготовки за спеціальністю 106 Географія. Так абітурієнти у 2024 р. вступали на ОПП на конкурсній основі за кошти державного бюджету / фізичних чи юридичних осіб на основі ЄВІ, фахового вступного випробування та мотиваційного листа. Експертна група констатує, що ЗВО належним чином регулює ті питання прийому на навчання за ОПП, що перебувають у сфері компетенції університету. Співбесіди ЕГ із НПП та відповідальним секретарем приймальної комісії підтвердили, що при розробці програми фахового вступного випробування із географії на ОПП враховано її особливості відповідно до спеціальності, особливостей, фокусу тощо. Фахове вступне випробування проводиться у тестовій формі згідно із завданнями, що розробляються відповідно до затвердженої Програми -

**3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства**

Визнання результатів навчання здобувачів ВО отриманих у інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюється локальними нормативними документами ЗВО: «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти» (<https://is.gd/JKj1n>); «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти» (<https://is.gd/mTrOZQ>). Аналіз ЕГ вказаних документів, засвідчив, що встановлені у ЗВО правила є чіткими та зрозумілими, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабонській конвенції), доступні для всіх учасників освітнього процесу. У ході акредитаційної експертизи на ОПП не вдалося виявити випадків визнання результатів навчання здобувачів ВО, отриманих в інших ЗВО, що були б результатами їх участі у програмах академічної мобільності.

**4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу**

У ЧНУ імені Юрія Федьковича розроблено локальну нормативно-правову базу щодо можливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а саме «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у системі формальної освіти)» (<https://is.gd/drB9kB>). У ході співбесід із адміністративним персоналом Університету, географічного факультету та НПП встановлено, що механізми, які визначені локальним документом, покликані на популяризацію неформальної освіти у середовищі здобувачів вищої освіти. Встановлено, що для визнання результатів неформальної освіти здобувачі освіти мають звернутися із заявою до завідувача випускової кафедри, або безпосередньо до викладача з проханням про визнання таких результатів навчання. Зустріч із здобувачами ВО дозволяє зробити висновок, що вони поінформовані про механізми визнання результатів неформальної освіти, однак у ході акредитаційної експертизи підтверджених випадків визнання результатів неформальної освіти не встановлено. ЕГ відзначає, що практика визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті на ОПП потребує подальшої популяризації серед здобувачів ВО.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

#### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ЕГ, опрацювавши матеріали самоаналізу та проаналізувавши інформацію отриману в ході акредитаційної експертизи, вважає, що у ЧНУ імені Юрія Федьковича забезпечено вільний доступ до ОПП «Географія». Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті університету, вони враховують особливості самої ОПП. Програма фахового вступного випробування на ОПП є комплексним іспитом із географії та враховує її особливості відповідно до спеціальності 106 Географія. В Університеті визначені правила визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, врегульовано на рівні локального нормативного документу практику визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті. ЕГ відзначає повну відповідність ОПП нормативним вимогам за підкритеріями 1,2,3,4, а враховуючи відсутність позитивних практик за цим критерієм встановлює загальну відповідність освітньої діяльності на ОПП на рівні В.

#### **Недоліки**

Недоліки за критерієм 3 в межах ОПП не виявлені. Слабкими сторонами є відсутність практики визнання результатів навчання здобувачів ВО, отриманих у інших ЗВО під час академічної мобільності, а також неформальної освіти.

## Рекомендації

1. Гаранту ОНП допочатку 2 семестру 2024 - 2025 н.р. розробити план дій щодо забезпечення участі здобувачів освіти у програмах академічної мобільності (міжнародної та (або) національної). 2. НПП, що залучені до реалізації ОПП, упродовж 2024-2025 н.р. розробити і реалізувати систему заходів із популяризації серед здобувачів освіти різних форм неформальної освіти.

## Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

## Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

**1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Аналіз ОПП «Географія», робочих програм і силабусів ОК засвідчує, що в форми та методи, що застосовуються при організації освітнього процесу дозволяють заявлених РН і оволодіти загальними та спеціальними компетентностями. Підбір методів здійснюється відповідно до мети, завдань та результатів навчання окремих ОК. Вільний вибір методів та засобів навчання науково-педагогічними працівниками, які забезпечують якість викладання, відображений у матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання. Здобувачі вільні у виборі тем кваліфікаційних робіт, баз практик, мають можливість використовувати інформаційне середовище. Застосовується технологія дистанційного навчання за допомогою платформи Moodle (<http://surl.li/pgbrb>; <http://surl.li/hikoi>). Реалізується студентоцентризований підхід. Розширення можливостей участі здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій та запровадження системи контролю якості освітнього процесу забезпечується Статутом університету (<http://surl.li/uafiz>), Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<http://surl.li/hilku>), Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/hikoi>) та ін. У ЗВО відбуваються опитування щодо якості освітньої діяльності згідно Положення (<http://surl.li/hilku>), Положення про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<http://surl.li/jdgax>). Результати опитувань (<http://surl.li/uaeyk>; <http://surl.li/wfcsud>) обговорюються на засіданнях кафедр, відповідальних за реалізацію ОПП, Вченої ради географічного факультету. Працює комісія із питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/sbuapm>), наявна скринька довіри (<http://surl.li/snyfjd>).

**2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)**

Інформація про цілі, зміст та РН міститься у робочих програмах і силабусах ОК. На першому занятті викладачі знайомлять здобувачів із цілями, змістом, очікуваними результатами і критеріями оцінювання. У результаті бесіди зі здобувачами ВО підтверджено дані щодо своєчасності, відкритості та доступності усієї необхідної інформації щодо цілей, змісту та РН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. Індивідуальне спілкування НПП із здобувачами можливе у формі консультування безпосередньо на кафедрі або он-лайн. Графік і порядок освітнього процесу оприлюднений на сайті факультету (<http://surl.li/ckzhiu>) та на платформі дистанційного навчання Moodle (<http://surl.li/pgbrb>). Така діяльність забезпечує об'єктивність, систематичність та системність, прозорість оцінювання, стимулює здобувачів ВО до навчання.

**3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми**

ЗВО забезпечує достатній рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП «Географія». НПП і здобувачі ВО можуть вільно обирати напрями наукових досліджень та реалізовувати свої наукові інтереси. Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/hikoi>) передбачає види індивідуальних завдань різного рівня складності, що поєднує навчальну і дослідницьку роботи здобувачів (ІНДЗ та кваліфікаційна робота). Здобувачам ВО забезпечено вільний вибір тематики наукових досліджень (<http://surl.li/upxvdu>). Проходження здобувачами виробничої практики на підприємствах і установах відкриває можливості для наукових досліджень, що передбачено Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/jdfu>). У ЗВО проходять щорічні наукові конференції студентів, де приймають участь здобувачі ВО, що навчаються на ОПП та публікують результати своїх досліджень (<http://surl.li/affsu> ; <http://surl.li/pfepi>). Діють студентські наукові гуртки «Географія України», «Економіко-географ», «Naturally» та «Сталагіт». Крім того, здобувачі ВО беруть участь у роботі наукових семінарів кафедр та інших ЗВО, де виступають з науковими доповідями. Магістранти беруть участь у заходах, що

проводяться в рамках проекту ILCA, який підтримує Європейський Інститут Інновацій та Технологій (EIT – European Institute of Innovation and Technology) та Climate- KIC (<http://surl.li/pggrfh>). Наукова тематика кафедр: фізичної географії, геоморфології та палеогеографії - «Реакція ландшафтів західного регіону України на глобальні кліматичні зміни та антропопресію» (<http://surl.li/uafve>); економічної географії та екологічного менеджменту - «Менеджмент туристичних ресурсів та оцінка суспільно-географічної спадщини вчених Чернівецького вузівського центру» (<http://surl.li/uafvi>); географії України та регіоналістики - «Просторове планування і трансформаційні процеси регіонального розвитку Карпато-Подільських областей України»; «Ландшафти русел і заплав річок південно-східного Передкарпаття: стан, конфлікти, ризики, оптимізація» (<http://surl.li/pgrgz>). Виконується держбюджетна тема «Розробка картографічних моделей природно-заповідного фонду Чернівецької області» (договір № 45.700 від 19.10.2023 р.) (<http://surl.li/uafws>).

#### **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Під час вивчення відомостей самооцінювання та зустрічей з НПП ЕГ встановлено, що механізм оновлення змісту освіти визначається «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<http://surl.li/hilku>). Під час зустрічі з гарантом, НПП з'ясовано, що вони мають можливість оновлювати зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик через підвищення кваліфікації, стажування у вітчизняних ЗВО, участь у Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях (<http://surl.li/bdoac>; <http://surl.li/bdnxc>). Так, до ОК 2 «Методика викладання географії у вищій школі започатковано окреме теоретичне заняття «Методика STEM- та STEAM-освіти у вищій школі», до ОК5 «Геоєкологія урбанізованих територій України та раціональне природокористування» тема «Екологічні проблеми водних об'єктів урбанізованих територій» (розглянуті сучасні екологічні проблеми пов'язані з підривом Каховської ГЕС). У силабусах ОК щорічно оновлюється список рекомендованої літератури та інших джерел інформації.

#### **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти**

Інтернаціоналізація діяльності відбувається за сприяння та функціонування у ЧНУ імені Юрія Федьковича відділу міжнародних зв'язків (<https://www.chnu.edu.ua/mizhnarodna-diialnist/pro-nas/kontakty/>) та регламентується відповідним Положенням (<http://surl.li/jysmu>). Під час зустрічі зі здобувачами ВО було підтверджено, що вони обізнані стосовно умов та можливостей, які надаються в межах міжнародної академічної мобільності. Здобувачі залучаються до міжнародних заходів <http://surl.li/pgspy> проекту ILCA (<http://surl.li/pgsqa>). НПП беруть участь у міжнародних конференціях та публікуються у міжнародних виданнях (<http://surl.li/affvw>; <http://surl.li/uapfy>), проходять міжнародні стажування <http://surl.li/affso>; <http://surl.li/ubbjz>; <http://surl.li/ubbbkh>), залучені до роботи у редколегії закордонних видань *Slupskie Prace Geograficzne* (<http://surl.li/pgssp>) – Джаман В. О., *Geosconcept Journal* (<http://surl.li/ubblu>), Геологічного журналу (<http://surl.li/ubbmj>) – Рідуш Б. Т., долучені до реалізації міжнародних проєктів «Безпека та захист - спільний фактор транскордонного співробітництва» (SAFEPROT) (<http://surl.li/pgstc>) – Ющенко Ю.С., EIT HEI Initiative Європейського Союзу (<http://surl.li/pggrfh>) – Пасічник М. Д. На ОПП практикуються бінарні лекції за участі іноземних фахівців (<http://surl.li/pgszs>; <http://surl.li/pgsqg>; <http://surl.li/pgtba>).

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

##### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

В ЧНУ імені Юрія Федьковича створено умови для реалізації освітнього процесу на засадах студентоцентрованого підходу з урахуванням принципів академічної свободи. На ОПП створені належні можливості для навчання, викладання та наукових досліджень, застосовуються методи навчання, що відповідають особливостям ОПП. Результати опитувань здобувачів ВО свідчать про їхню задоволеність методами навчання і викладання. Позитивною є практика щорічного перегляду та оновлення змісту ОК відповідно до розвитку географічної науки, актуальних потреб сьогодення тощо. Науково-дослідна робота здобувачів ВО реалізується у рамках науково-дослідної тематики кафедр географічного факультету та наукових гуртків. Здобувачам вищої освіти та НПП надано безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та WoS. ЗВО продемонстрував значні можливості щодо інтернаціоналізації діяльності, ознайомивши ЕГ з низкою можливостей залучення учасників освітнього процесу до програм академічної мобільності.

##### **Недоліки**

Залучення здобувачів ВО до наукової роботи та заходів із інтернаціоналізації освітнього процесу є недостатнім.

## Рекомендації

1. Кафедрам, відповідальним за реалізацію ОПП, активізувати наукову діяльність здобувачів ВО. 2. Адміністративному менеджменту ЗВО та кафедрам географічного факультету віднайти можливості щодо залучення здобувачів ВО до програм міжнародної мобільності, міжнародних проєктів. 3. Розглянути можливість викладання на ОПП із 2024-2025 н.р. окремих нормативних ОК іноземною мовою.

## Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

## Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь**

Формами контрольних заходів у межах ОК є поточний, підсумковий (семестровий контроль) у вигляді заліка або іспита та підсумкова атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Поточний контроль включає усне та письмове опитування, тестові завдання, усне обговорення-дискусія з презентацією основних положень, розрахунково-графічні роботи. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем РН. Організація підсумкового контролю здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ (<http://surl.li/aeuhx>) та додатку до нього (<http://surl.li/affvy>). Магістранти підтвердили, що вчасно отримують інформацію щодо форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання, реалізують академічну свободу, самостійно обирають тематику наукових досліджень. Кожен з видів роботи, виконаних здобувачем, оцінюється згідно зі схемою нарахування балів, зазначених у робочих програмах і силабусах, критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на першому занятті, підсумковий контроль здійснюється згідно графіків, що забезпечує зрозумілість і прозорість контрольних заходів. Робочі програми і силабуси доступні на сайті факультету (<http://surl.li/affwc>) та кафедр, які забезпечують викладання ОК (<http://surl.li/ubcbd>; <http://surl.li/ubbwz>; <http://surl.li/ubcal>). Комплексна система оцінювання успішності магістрантів, що навчаються на ОПП, базується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС). Різноманітність зазначених форм поточних контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити РН здобувачів за ОПП. Для мотивації здобувачів вищої освіти до активного навчання, самостійної роботи протягом семестру здійснюється рейтингове оцінювання, яке регламентується Положенням про рейтинг студентів ЧНУ» (<http://surl.li/affwg>; <http://surl.li/jmtpbs>).

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений**

Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 519 від 11.05.2021 р.)

**3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Інформація про час і місце проведення контрольних заходів розміщено на офіційних сайтах. Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/tytmy>), Положенням про контроль та систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/tytpw>), Положенням університету про практики (<http://surl.li/yetgav>), силабусами (<http://surl.li/lvntqg>). Для кваліфікаційних робіт критерії оцінювання розроблені у Методичних вказівках (<http://surl.li/lvntqg>). Повторне проходження контрольних заходів проводиться відповідно до розкладу складання заліків та екзаменів, яке оприлюднюється на сайті факультету (<http://surl.li/pdzlwz>). Можливий конфлікт інтересів, спірних питань врегульовується Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю

знань студентів (<http://surl.li/tytnu>). За потреби створюється апеляційна комісія з метою захисту прав осіб щодо оскарження оцінки з ОК, отриманої під час підсумкового семестрового контролю. Порядок подання і розгляду апеляції зрозумілий, оприлюднений та доведений до відома усіх учасників освітнього процесу. Функціонує Скринька довіри та її електронна версія (<http://surl.li/gljdjz>), через яку магістранти можуть звернутися до декана або голови комісії з питань етики та академічної доброчесності факультету. Доступна комунікація з деканом через Viber-групу «Прямий зв'язок з деканом». В Університеті діє система зворотного зв'язку між здобувачами вищої освіти і адміністрацією через опитування та моніторинг якості викладання ОК. Здобувачі вищої освіти відмітили об'єктивність екзаменаторів, відсутність випадків конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів під час навчання на ОПП.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

Як засвідчують матеріали зустрічі з гарантом, представниками структурних підрозділів, відповідальних за матеріально-технічне забезпечення, ЗВО використовує антиплагіатну онлайн систему Unichек.com (з 01.10.2024 р. Turnitin Similarity), яка рекомендована МОН України. Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ЧНУ імені Ю. Федьковича з питань дотримання академічної доброчесності задекларовані у Статуті університету (<http://surl.li/tyttz>) та забезпечуються Правилами академічної доброчесності у ЧНУ імені Ю. Федьковича» (<http://surl.li/tytuo>), Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Ю. Федьковича (<http://surl.li/tytpk>), Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату в ЧНУ імені Ю. Федьковича (<http://surl.li/tytwk>), Етичним кодексом ЧНУ імені Ю.Федьковича (<http://surl.li/tytxg>). На офіційному сайті ЗВО є вкладка «Академічна доброчесність» (<http://surl.li/tjexew>). Працює постійно діюча комісія з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності і регламенту при Вченій раді Університету (висновки якої враховуються при присудження вчених звань, зарахуванні на посади (<http://surl.li/affza>), працює факультетська комісія (<http://surl.li/falecp>). Постійною комісією систематично розробляється план заходів з популяризації академічної доброчесності у ЗВО (<http://surl.li/ubcle>). Звіти комісії з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту обговорюються на Вченій раді університету (<http://surl.li/ubclj>). Академічна доброчесність популяризується при вивченні окремих ОК (Методика викладання географії у вищій школі). ЕГ під час проведення Zoom-зустрічей переконалася, що здобувачі та НПП добре поінформовані про сутність, процедури та складові академічної доброчесності, а також про процедуру перевірки робіт на академічний плагіат і можливі наслідки за негативного результату такої перевірки. Тексти випускних кваліфікаційних робіт оприлюднені у репозитарії бібліотеки ЗВО (<https://archer.chnu.edu.ua/>). Випадків недотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу не виявлено. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів відбувається через просвітницьку роботу: семінари, наради, круглі столи, присвячені академічній доброчесності. Отже, політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначені, чіткі, достатньо зрозумілі та оприлюднені у відкритому доступі.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Внутрішня нормативна база ЗВО в повному обсязі врегульовує механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів та питань дотримання академічної доброчесності. Наявна практика популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП. Процес забезпечення академічної доброчесності базується на наявності внутрішньої нормативної бази ЗВО. Політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі.

### **Недоліки**

Недоліки за Критерієм 5 не виявлені.

### **Рекомендації**

Впроваджувати електронне тестування під час підсумкового та поточного контролю здобувачів освіти задля забезпечення об'єктивності оцінювання, уникнення конфлікту інтересів.

## Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

### Критерій 6. Людські ресурси:

#### **1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством**

Освітній процес за ОПП «Географія» забезпечує висококваліфікований науково-педагогічний колектив. Кваліфікація НПП, наукова діяльність, процедура добору за кожним ОК повністю забезпечують досягнення визначених ОПП цілей та РН. ОК забезпечують професори Рідуш Б.Т., Джаман В.О. Руденко В.П. Косташук І.І., які є відомими в Україні фахівцями, керівниками наукових шкіл і напрямків, члени редколегій вітчизняних та зарубіжних часописів, учасники міжнародних проєктів і програм, виконавці держбюджетних тем. Освітній процес забезпечують НПП, які мають науковий ступінь та вчене звання (100%) – поміж них 33 % мають науковий ступінь доктора географічних та вчене звання професора та кандидати географічних наук, доценти. Високу професійну кваліфікацію НПП під час зустрічей з ЕГ відзначили роботодавці, випускники та здобувачі ВО. НПП є відомими науковцями, авторами навчальних підручників, посібників, конспектів лекцій, навчально-методичних праць, фахових статей та ін. Разом з тим, ЕГ відзначає, низьку публікаційну активність НПП, який забезпечує викладання нормативного ОК "Педагогіка і психологія вищої школи" відповідно до ОК та предметної області ОПП.

#### **2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються**

Процедури конкурсного відбору НПП є прозорими, чіткими і кількарівневими відповідно до Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ імені Юрія Федьковича (<http://surl.li/qrjejr>). Це забезпечує, в цілому, неупередженість і різностороннє врахування якостей претендентів. Показниками конкурсного добору НПП є кваліфікація фахівців, участь у програмах стажування та програмах підвищення кваліфікації за ОК, професійний рівень, підсумки науково-педагогічної роботи за попередній період (рейтингування), звіт на кафедрі, вченій раді факультету (<http://surl.li/ldmhre> ; <http://surl.li/euubkua>). За період дії ОПП конкурсний відбір пройшли НПП Рідуш Б. Т., Заячук М. Д., Руденко В. П., Данілова О. М. Косташук І. І. та ін. Інформація про конкурс на заміщення вакантної посади публікується на офіційному сайті ЗВО. Процедура відбору є такою: обговорення кандидатур претендентів на заміщення вакантної посади проводиться в їх присутності на засіданні кафедри, яка надає висновки, передача висновків кафедри про професійні та особистісні якості претендентів конкурсній комісії, розгляд документів конкурсною комісією, розгляд кандидатур претендентів на посади доцента, викладача, старшого викладача, асистента вченою радою факультету. Професор кафедри обирається таємним голосуванням на Вченій раді ЗВО за висновками кафедри, конкурсної комісії. Про продовження контракту приймається рішення на основі подання повного пакету документів із заявою про продовження контракту, схвалення звіту НПП на засіданні кафедри і конкурсною комісією із урахуванням фахових якостей, результатів рейтингування, виконання індивідуального плану та ін.

#### **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу**

ЗВО здійснює залучення роботодавців до окремих видів організації та реалізації освітнього процесу за ОПП. Відбуваються засідання Ради стейкхолдерів географічного факультету (<http://surl.li/ncgtgr>). Стейкхолдери беруть участь в Урочистих академіях з вручення дипломів випускникам географічного факультету ЧНУ імені Юрія Федьковича (<http://surl.li/ppzescf>). Залучаються вітчизняні (лекція на тему «Урбаністика та планування міських поселень», О. Л. Дронова, КНУ імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/pklrac>), «Географія і просвітництво: безперервність процесів пізнання простору та їх визнання суспільством», академік НАН України Л. Г. Руденко (<http://surl.li/xwqglm>) та іноземні фахівці (практичний семінар «Віртуальні подорожі з використанням цифрових засобів візуалізації», доктор Саймон Хатчінсон, Університет Салфорда у Великому Манчестері (<http://surl.li/qfoqcn>)). До аудиторних занять залучаються професіонали-практики О. Чернописький (<http://surl.li/lyqjrm>), Міхал Медек, Університет Масарика (Брно, Чехія) (<http://surl.li/nlcohx>), Сергій Гордієнко (<http://surl.li/cwivlj>) та ін. Роботодавці залучені до керівництва практик від виробництва, беруть активну участь в обговоренні та оновленні змісту ОПП (<http://surl.li/otfiib>). Рекомендації обговорювались під час розгляду нової редакції ОПП 2022 р. (<http://surl.li/pekjlg>) при розгляді та затвердженні ОПП на засіданні вченої ради географічного факультету ЧНУ імені Ю.Федьковича (<http://surl.li/didcuc>), на засіданні Ради стейкхолдерів географічного факультету при розгляді питання «Про підготовку фахівців на ОПП Географія» другого (магістерського) рівня вищої освіти: фахові компетентності та практична підготовка» (<http://surl.li/bikezj>). Залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до проведення аудиторних занять на ОПП не є систематичним.



#### **4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності**

В ЗВО сформована система професійного розвитку викладачів, що відповідає їх потребам та інтересам., що регламентується Положення про підвищення кваліфікації НПП ЧНУ імені Ю. Федьковича» (<http://surl.li/fxxvmc>). Найбільш поширеними формами підвищення кваліфікації є міжнародне та у ЗВО України. Інформація про участь НПП у стажуваннях наведена на їх персональних сторінках та на сайтах кафедр географічного факультету ЧНУ імені Ю. Федьковича (проф. Руденко В.П. викладав за програмою Erasmus+ у Щецинському університеті (Польща) (<http://surl.li/gmjzce>) та Університеті Павла Йозефа Шафарика (м. Кошице, Словаччина) ; проф. Рідуш Б.Т., доц. Холявчук Д.І., асп. Рідуш О.Б. є виконавцями трьохстороннього міжнародного наукового проєкту 09-AUF, ACTIVE NEIGE «Снігові лавини в Румунських та Українських Східних Карпатах» з науковцями Університету м.Клуж-Напока (Румунія) та Університету Нанта (Франція) (<http://surl.li/vkjzeh>); проф. Косташук І.І. пройшов стажування в Університеті природничих наук у Любліні (<http://surl.li/aklfik>) та в University Bialystok (<http://surl.li/mkaazt>); проф. Джаман В.О. брав участь у тренінгу «Система забезпечення якості освіти України» (<http://surl.li/sxzuts>). ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності, що відображено Статуті ЧНУ імені Ю. Федьковича (<http://surl.li/zmcist>) та Положенні про рейтинг викладачів (<http://surl.li/vbbxdu>) і є нормативно-правовими документами, що розкривають зміст, форми та практику стимулювання розвитку викладацької майстерності. У ЧНУ імені Ю. Федьковича розроблена система рейтингового оцінювання наукової, методичної, організаційної та виховної діяльності НПП (<http://surl.li/ovaabe>). Серед НПП, задіяних у реалізації даної ОПП найвищі рейтингові показники у проф. Рідуша Б.Т., проф. Косташука І.І., доц. Холявчук Д.І., проф. Руденка В.П., проф. Джамана В.О. ЗВО стимулює таких працівників преміями та доплатами. Грамотами подяками, відзнаками від МОН України, обласних, міських структур нагороджені Заячук М.Д., Косташук І.І. , Рідуш Б.Т., Холявчук Д.І. та Руденко В.П.). У ЗВО, географічному факультеті впроваджена і налагоджена система морального і матеріального заохочення НПП.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

##### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

На ОПП викладають відомі в Україні вчені, а відсоток докторів наук, які забезпечують програму, досить високий. В університеті сформована система рейтингування і заохочень НПП, підтримки ініціатив щодо грантової діяльності, участі у програмах академічної мобільності, підготовки дисертацій. У ЗВО наявна прозора, кількіска процедура конкурсного добору НПП з урахуванням фахової підготовки та можливостей забезпечити викладання окремих ОК. Впроваджена і налагоджена система морального і матеріального заохочення НПП. Налагоджена активна співпраця з роботодавцями, функціонує Рада стейкхолдерів географічного факультету ЧНУ імені Ю. Федьковича.

##### **Недоліки**

Виявлено недостатню публікаційну активність НПП за ОК "Педагогіка та психологія вищої школи" та необхідність проходження підвищення кваліфікації (стажування) відповідно до мети і завдань ОК. Залучення фахівців-практиків до аудиторних занять не є систематичним.

##### **Рекомендації**

1. НПП, який забезпечує ОК "Педагогіка та психологія вищої школи" необхідно посилити публікаційну активність та пройти підвищення кваліфікації (стажування) відповідно до змісту ОК і предметній області ОПП. 2. Залучати на проведення аудиторних занять за окремими ОК професіоналів-практиків.

#### **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень В

#### **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

**1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують**

## **досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання**

Під час акредитаційної експертизи ЕГ мала змогу оцінити матеріально-технічну базу. ЕГ переконала у достатній МТБ як за фінансовою так і матеріально-технічною спроможністю ЗВО надавати якісні освітні послуги. Переглядаючи відомості СО та знайомлячись із МТБ у відео форматі, ЕГ підтвердила наявність всіх зазначених матеріально-технічних засобів, а саме аудиторного фонду, необхідними мультимедійними засобами, комп'ютерними класами. Здобувачі ВО мають безперешкодний доступ до бібліотечного фонду, де вони можуть працювати та використовувати наявну літературу. ЗВО та географічний факультет надає вільний доступ до мережі інтернет через безпечну платформу Edugam. Для проходження практики та повноцінного навчання здобувачів освіти мають доступ до навчально-наукової геофізичної обсерваторії; палеолабораторії із всіма наявними елементами та засобами навчання (колекції матеріалів, технічні прилади (теодоліти, нівеліри, тахеометри, рейки, БПЛА, гідрометеорологічне обладнання, тощо); ютуб-студія «Цілком природно» має на меті популяризацію географічної науки, а також залучення здобувачів освіти до створення контенту який може бути використаний ними у подальшому навчанні; фондові матеріали кафедр (атласи, карти, атласи, статистичні збірники, періодичні видання) використовуються НПП та здобувачам освіти задля більш ширшого вивчення освітнього матеріалу. Під час онлайн огляду студентського простору ЕГ дійшла висновку, що вони відповідають всім санітарним та безпековим вимогам, для безперешкодного навчання та проживання здобувачів ВО. Таким чином, МТБ відповідає діючим санітарно-технічним нормам і забезпечує проведення всіх видів підготовки.

## **2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства**

Під час зустрічі з фокус-групами та аналізу відомостей СО, ЕГ переконала, що ЗВО та географічний факультет сприяє вільному, безперешкодному та безоплатному доступу НПП та здобувачів освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання та наукової роботи. Зокрема, усі корпуси ЗВО, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднані до єдиної мережі Інтернет. Немісцеві здобувачі освіти, що навчаються на ОПП мають змогу поселитися в гуртожитках ЗВО. Гуртожиток ЧНУ ім. Юрія Федьковича має блочну систему, що дозволяє поселяти в блок 5 людей, В блоці представлені кімнати двох типів: для 2-х та 3-х студентів. Всі будівлі та корпуси відповідають санітарно-технічним нормам визначених законодавством. На території студмістечка наявне укриття. ЗВО використовує платформу MOODLE у науковій діяльності та навчанні. Також ЗВО надає можливість перевірити свої наукові роботи на унікальність на ліцензійному програмному забезпеченні. Також варто зазначити, що керівництво географічного факультету, ЗВО та гарант ОПП, знаходяться на зв'язку із здобувачами освіти, задля поліпшення та удосконалення оосвітнього процесу.

## **3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я**

Під час акредитаційної експертизи, вивчення відомостей СО, спілкування з фокус-групами, ЕГ встановила, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти. Керівництвом географічного факультету було продемонстровано наявність укриття, його наповнюваність необхідними елементами для безпеки та життя. Завдяки мережі Інтернет, всі укриття забезпечують безперервний доступ до освітнього процесу. На території ЗВО працює психолог, який за потреби допомагає здобувачам ВО та працівникам ЗВО піклуватися про їх психічне здоров'я. ЗВО оснащено усіма необхідними засобами для безбар'єрного та безперешкодного навчання. На території факультету діє студентський простір «Екватор», який сприяє розвитку комунікації між студентами та викладачами, що значно поліпшує комфортність освітнього середовища.

## **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою**

ЕГ за час проведення акредитаційної експертизи було з'ясовано, що ЗВО та географічний факультет здійснюють повну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО. Застосовується практика використання корпоративної пошти та всіх її елементів. Це допомагає більш швидкому та якісному спілкуванню зі здобувачами освіти, через різноманітні опитування, приймання скарг, тощо. Розвинена система студентського адміністрування, спілкування між студентством відбувається через старост академічних груп, студпарламент та студентську раду. Всі студенти мають повний доступ до всієї інформаційної кампанії факультету та ЗВО (через сайт <https://geo.chnu.edu.ua/studentu/studentu/>, <https://www.chnu.edu.ua/nauka/pov-iazani-pidrozdilny/rada-molodykh-vchenykh/>), також комунікація відбувається через соціальні мережі та офіційні сторінки ЗВО та географічного факультету. Організаційну підтримку здобувачам освіти забезпечують декан, гарант ОПП, заступники декана, методисти, куратори академічних груп, представники студентського самоврядування. Загалом фокус-група, що була представлена здобувачами освіти відмітила, що у них не виникає труднощів із комунікацією

чи доступом до освітніх чи організаційних питань. Соціальна підтримка реалізується через поліпшення освітнього процесу, регулярну роботу «Скриньки довіри», призначення академічних та/або соціальних стипендій, тощо.

## **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

Під час акредитаційної експертизи, ЕГ дійшла висновку, що ЗВО має всі можливості для реалізації права на освіту особами із особливими освітніми потребами їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича ЗВО та географічний факультет здійснюють весь спектр можливих дій задля забезпечення безперешкодного навчання людей з особливими освітніми потребами. Для зручності пересування та перебування таких здобувачів на географічному факультеті ЗВО виділено аудиторії на цокольному поверсі, облаштовано пандуси на першому поверсі та встановлено таблиці з використанням шрифту Брайля. Електронне забезпечення всіх дисциплін у системі Moodle сприяє спрощенню процесу засвоєння дисциплін ОПП. Також положеннях про доступ до освітнього процесу зазначено про умови доступності для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Зі слів керівництва географічного факультету, ЕГ встановила, що здобувачів освіти з особливими освітніми потребами на зараз на ОПП немає. (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/posluhy-dlia-zdobuttia-osvity/osnovne-pro-navchannia/umovy-dostupnosti-dlia-navchannia-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy/>, <https://chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu/>).

## **6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

ЕГ прийшла до висновку, що географічний факультет не допускає появи таких ситуацій як: прояв корупції, дискримінації, сексуального домагання, тощо. Під час спілкування із здобувачами ВО було з'ясовано, що у випадку їх незгоди із результатами проміжного чи підсумкового способом незалежного переоцінювання роботи. В цьому брали участь адміністрація факультету та студентське самоврядування, також ця ситуація наочно доводить, що практика вирішення проблем присутня і вона ефективна. Також у випадку інших проблем на факультеті знаходиться «Скринька довіри» через яку можна анонімно звернутися та висвітлити свою проблему. За час реалізації ОПП конфліктних ситуацій, скарг, пов'язаних з проявом корупції, дискримінації, сексуального домагання не надходило.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

#### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ЗВО має у розпорядженні сучасну матеріально-технічну базу для успішної реалізації ОПП. ЗВО забезпечує комфортне, доступне та безпечне освітнє середовище для усіх учасників освітнього процесу. Позитивними практиками є те, що у ЗВО розроблено ефективну систему підтримки осіб з особливими потребами. Освітнє середовище відкрите та доступне до всієї необхідної інформації через веб-сайт, Е-системи Moodle.

#### **Недоліки**

На ОПП не застосовується автоматизована електронна система управління із відповідними модулями (розклад, журнал, оцінювання, тестування, опитування, атестації).

#### **Рекомендації**

Адміністративному менеджменту ЗВО із 2025-2026 н.р. забезпечити на ОПП імплементацію існуючої в ЗВО автоматизованої електронної системи управління.

### **Рівень відповідності Критерію 7.**

Рівень В

## **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

### **1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

Під час акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що «Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм ЧНУ імені Юрія Федьковича» від 27 квітня 2020 року є у вільному доступі на офіційному сайті університету (<http://surl.li/ubdnu>). Інформація наведена у відомостях самооцінювання та надана за запитом ЕГ підтвердила щорічний моніторинг ОПП. Останнє оновлення ОПП відбувалося у 2022 р., зокрема було переглянуто її зміст на відповідність Стандарту вищої освіти на рівні усіх кафедр. ЕГ відзначає, що перегляд ОПП не проводився у 2023 та 2024 рр.

### **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

ЕГ в ході проведення акредитаційної експертизи з'ясувала, що моніторинг ОПП здійснюється разом із радою стейкхолдерів, студентами та роботодавцями, що сприяє актуалізації ОПП на ринку праці. Залучення відбувається шляхом бесід, опитувань під час яких всі побажання буду зібрані та опрацьовані. Під час зустрічі з фокус-групами (здобувачі освіти, стейкхолдери, роботодавці), всі з них підтвердили свою залученість до перегляду та її вдосконалення. Під час спілкування та перегляду Відомостей СО ЕГ з'ясувала, що під час останнього перегляду ОПП із залученням усіх представників ОПП, було розширено ОК «Геоєкологія урбанізованих територій України», до нього був доданий додатковий розділ природокористування, в ході цих дій предмет змінив назву ««Геоєкологія урбанізованих територій України і раціональне природокористування». Було також запропоновано замінити вибірковий ОК «Прикладна кліматологія» на «Моделі клімату». Всі ці ідеї були подані здобувачами освіти.

### **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

Під час спілкування ЕГ з роботодавцями було з'ясовано, що роботодавці безпосередньо залучені до процедур моніторингу та перегляду ОПП. Самі роботодавці пояснили свою зацікавленість змістом ОПП тим, що наука та світ є динамічним і вони мають бути гнучкими. До обговорення були залучені: заступник директора з наукової роботи НПП Вижицький, директор Національного природного Парку "Черемоський", представник Чернівецької обласної військової адміністрації. Вони були залучені до розгляду нової редакції ОПП Географія (редакція 2022 р.).

### **4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)**

На географічному факультеті в цілому, а також на ОПП «Географія» впроваджена практика проведення бінарних занять, до проведення яких залучаються експерти-практики, випускники ОПП та провідні фахівці в галузі географії. Також на ОПП діє асоціація випускників, які ставлять перед собою завдання забезпечити якісну комунікацію між здобувачами освіти та адміністрацією факультету, створити якісне освітнє середовище для здобувачів освіти, а також всебічно розвивати ОПП зусиллями випускників. Факультет надає інформацію про своїх випускників в рамках залучення здобувачів ВО до перспективного працевлаштування, цьому сприяють регулярні зустрічі з випускниками, де студенти можуть безпосередньо поспілкуватися та задати всі їхні питання та почути історії кар'єрного зростання. У 2021 р. на географічному факультеті створено раду стейкхолдерів, до складу якої входять і випускники ОПП, які активно долучаються до реалізації освітнього процесу на факультеті.

### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін**

Під час акредитаційної експертизи ЕГ групою було проаналізовано, результати моніторингу ОПП. ЕГ прийшла до висновку, що ЗВО та географічний факультет на регулярній основі проводить опитування, щодо оцінки якості освіти. Всі свої результати опитувань за різними напрямками (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/posluhy-dlia-zdobuttia-osvity/zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity/>) географічний факультет оприлюднює на своєму офіційному сайті. Також на ОПП реалізуються вимоги «Положення про місію, завдання та процедури роботи центру забезпечення якості вищої освіти». ЕГ мала за результатами співбесіди із керівником центру забезпечення якості

вищої освіти та організації освітнього процесу М. Іванчук дійшла висновку, що ЗВО та географічний факультет здійснюють своєчасний, ефективний аналіз та моніторинг якості освіти.

**6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

ОПП акредитується вперше. При удосконаленні та реалізації ОПП враховувались рекомендації акредитаційних експертиз інших ОПП, що реалізуються на географічному факультеті.

**7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

ЕГ під час акредитаційної експертизи відзначила високий рівень культури якості вищої освіти у ЗВО та зокрема на ОПП, що акредитується. До розвитку та поліпшення ОПП залучаються всі учасники освітнього процесу (здобувачі ВО, науково-педагогічні працівники, керівництво ЗВО, керівництво географічного факультету, роботодавці). Згідно звіту про СО та спілкування у фокус-групах ЕГ запевнилась, що забезпечення якості освіти відбувається на усіх освітньо-адміністративних рівнях, а саме: на рівні університету, на рівні географічного факультету, на рівні кафедр та на рівні здобувачів освіти. Університетська система якості освіти регулюється Науково-методичною радою, Вченої ради університету та Науково-методичним центром моніторингу та забезпечення якості підготовки фахівців. Від географічного факультету на Вченій раді університету представлена студентка з курсу Х. Кузенко (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/orhany-upravlinnia-ta-samovriadiuvannia/vchena-rada/sklad-vchenoi-rady/>) ; К. Іващук є членом науково-методичної ради університету (<https://www.chnu.edu.ua/navchannia/naukovo-metodychna-rada/sklad-rady/>), що свідчить про якісну взаємодію здобувачів освіти та адміністрацією ЗВО.

**Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

**Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Освітня діяльність і якість вищої освіти забезпечуються на основі розвиненої системи контролю якості та внутрішньої нормативної бази, що регулює процеси внутрішнього забезпечення якості. До функціонування цієї внутрішньої системи залучені всі учасники освітнього процесу. Позитивним досвідом є створення Ради стейкхолдерів географічного факультету. В університеті функціонує ефективна система забезпечення якості освіти, яка реалізовується через опитування, всіх учасників освітнього процесу. Здобувачів щодо задоволення їх навчання на ОПП; НПП для розуміння їхніх потреб та бачення розвитку ОПП; роботодавців чи задоволені вони підготовкою майбутнього фахівця. Здобувачі приймають участь у засіданні кафедри географії України та регіоналістики де пропонують шляхи удосконалення якості освіти на ОПП. Все вище перераховане дозволяє ефективно визначати слабкі сторони та оперативно їх усувати. Функціонує практика збирання, аналізу інформації щодо кар'єрного шляху випускників. ЕГ відмічає повну відповідність реалізації ОПП за Критерієм 8, однак відсутність перегляду ОПП у 2022 р. і 2023 р. та візрцевих практик дозволяє оцінити її на рівні В.

**Недоліки**

Внутрішня система забезпечення якості освіти ЗВО, яка наразі перебуває на етапі становлення, за умови кращої організації роботи та координації могла б ефективно усунути виявлені у процесі акредитаційної експертизи недоліки.

**Рекомендації**

1. Адміністративному менеджменту ЗВО та гаранту ОПП із 2025 р. здійснювати щорічний перегляд ОПП з метою своєчасного урахування побажань усіх учасників освітнього процесу. 2. Гаранту ОПП постійно продовжувати та удосконалювати практику залучення здобувачів ВО до процедур перегляду та оновлення ОПП. 3. Запровадити процедуру внутрішньої експертизи / акредитації ОПП для своєчасного виявлення та усунення недоліків.

**Рівень відповідності Критерію 8.**

**Критерій 9. Прозорість та публічність:****1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

ЕГ в ході проведення акредитаційної експертизи, опрацювання Відомостей про СО та зустрічей у фокус-групах мала можливість переконатися, що у ЗВО діють чіткі та зрозумілі правила і процедури щодо регулювання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. ЕГ відзначає факт вільного доступу до всієї локальної нормативно-правової бази ЗВО. ЧНУ імені Юрія Федьковича має потужну локальну нормативну базу, що регламентує правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу: Статут університету, Правила внутрішнього трудового розпорядку університету, Колективний договір на 2022-25 рр., Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти; Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком; Положення про порядок переведення, відрахування, поновлення та переривання навчання студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП; Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Чернівецькому національному університеті. Всі нормативні документи розміщені на офіційному сайті університету (<https://www.chnu.edu.ua/>). Під час спілкування у фокус-групі зі здобувачами освіти ЕГ проаналізувала роботу адміністрації ЗВО зі здобувачами освіти та оцінила її як достатню. Керівництво географічного факультету активно веде діалог зі здобувачами освіти, серед позитивної практики варто відмітити, що задля поліпшення якості діалогу ЗВО та географічний факультет має офіційні сторінки у декількох месенджерах та соціальних мережах. Водночас, ЕГ відзначає наявну у ЗВО практику долучення до керівництва профспілковою організацією здобувачів освіти представника не із числа студентів, що на думку ЕГ не сприяє прозорості і публічності у цій сфері діяльності.

**2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

Під час аналізу звіту про СО та спілкування у фокус-групах ЕГ дійшла до висновку, що ОПП переглядалась у 2022 році, а її проєкт було оприлюднено на офіційному сайті географічного факультету для громадського обговорення. Також ЕГ відмітила як позитивну практику наявності на офіційному сайті «Таблиці пропозицій та результатів змін до ОПП «Географія». Також на офіційному сайті географічного факультету було оприлюднено протокол щодо обговорення та затвердження запропонованих змін під час останнього перегляду ОПП.

**3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Під час акредитаційної експертизи, а зокрема зустрічей у фокус-групах та аналіз звіту про СО, ЕГ прийшла до висновку, що всі учасники освітнього процесу отримують точну та достовірну інформацію щодо ОПП Географія у відкритому доступі у розділі Спеціальності та ОПП (<http://surl.li/qjprff>). Поряд з різними редакціями ОПП, на веб-сайті розміщено навчальні плани, робочі програми, силабуси, результати опитувань та співпраці зі стейкхолдерами, що є свідченням відкритості ЗВО щодо реалізації даної ОПП. ЗВО дотримується принципів публічності та прозорості, забезпечуючи розміщення необхідної інформації про нормативно-правові акти, освітні програми та освітні компоненти на добре структурованому офіційному веб-сайті університету та географічному факультету. Офіційний сайт ЧНУ імені Юрія Федьковича, географічного факультету є досить зручними для користувача. Це сприяє впровадженню інноваційних підходів до комунікації зі стейкхолдерами. Роботодавці, випускники, здобувачі вищої освіти та учасники «Відкритої зустрічі», що брали участь у фокус-групах демонстрували високий рівень обізнаності щодо деталей реалізації ОПП та активно долучаються до їх вдосконалення. Окрім офіційних каналів комунікації, стейкхолдери мають постійний доступ до адміністрації факультету та гаранта ОПП, вільно обираючи зручні способи комунікації через соціальні мережі, месенджери та інші платформи. ЧНУ імені Юрія Федьковича надає повну та достовірну інформацію про освітні програми, активно просуває їх у публічному просторі, розвиваючи бренд університету та популяризуючи наукову галузь «Географія» через власні YouTube-канали.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Сильними сторонами ОПП є сприяння та впровадження належних вимог до прозорості та публічності, зокрема щодо інформування та підтримки усіх учасників освітнього процесу; також ЗВО досить швидко та якісно реагує на запити які надходять від здобувачів ВО, НПП, роботодавців. Офіційний веб-сайт ЗВО є доступним та простим в користуванні, що сприяє розповсюдженню важливої інформації серед усіх учасників освітнього процесу чи заінтересованих сторін. На факультеті та ЗВО в цілому наявні чіткі правила та процедури, що визначають права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які є регламентованими локальними нормативно-правовими актами. Всі необхідні документи розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО та географічного факультету у структурованому вигляді, що полегшує їх пошук. ЕГ констатує повну відповідність за усіма підкритеріями 9.1, 9.2, 9.3, а виявлений недолік може бути усунений у найкоротші терміни, що дозволяє встановити відповідність за критерієм на рівні В.

### **Недоліки**

У ЗВО наявна практику долучення до керівництва профспілковою організацією здобувачів освіти представника не із числа студентів.

### **Рекомендації**

З метою забезпечення прозорості, публічності та неупередженості у діяльності студентської профспілки як органу студентського самоврядування передбачити із 01.01.2025 р. можливість обрання її керівника із середовища здобувачів вищої освіти.

## **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень В

## **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

**1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності**

*не застосовується*

**2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників**

*не застосовується*

**3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі**

*не застосовується*

**4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)**

*не застосовується*

**5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо**

*не застосовується*

**6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються**

*не застосовується*

**7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

*не застосовується*

**Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

**Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

*не застосовується*

**Недоліки**

*не застосовується*

**Рекомендації**

*не застосовується*

**Рівень відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

#### **IV. Інші спостереження**

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитаційна експертиза відбулася організовано, згідно наперед погодженої Програми. Експертна група отримала доступ до всіх необхідних документів. ЗВО забезпечив присутність усіх заявлених учасників акредитаційної експертизи. Експертна група висловлює вдячність декану географічного факультету професору Мирославу Заячуку,



завідувачу кафедри географії України та регіоналістики професору Івану Костащуку та гаранту ОПП професору Василю Джаману.

## V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

|                                                                                                       |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Критерій 1.</b> Проектування та цілі освітньої програми                                            | B                 |
| <b>Критерій 2 .</b> Структура та зміст освітньої програми                                             | B                 |
| <b>Критерій 3 .</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання                     | B                 |
| <b>Критерій 4 .</b> Навчання і викладання за освітньою програмою                                      | B                 |
| <b>Критерій 5 .</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність | B                 |
| <b>Критерій 6.</b> Людські ресурси                                                                    | B                 |
| <b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси                                          | B                 |
| <b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми                                   | B                 |
| <b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність                                                          | B                 |
| <b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження                                                        | не застосовується |

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

| Документ | Назва файла  | Хеш файла                                        |
|----------|--------------|--------------------------------------------------|
| Додаток  | ID 24240.pdf | gRUV1DBcYQvOln3vqBiz5j44EoNrf1BbXt2bDajiTRo<br>= |

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

**Шевчук Сергій Миколайович**

Члени експертної групи

**Ільїна Ольга Вікторівна**

**Решетняк В`ячеслав Володимирович**